

DAGENS
Samhälle

Besök oss i Almedalen!

Vårt redaktionstält finns på Cramérgatan utanför ingången till Campus Gotland. Kom förbi och prata nyheter med oss!

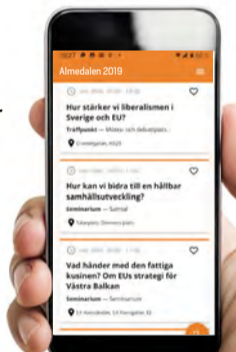
40 INTERVJUER, TRE LUNCHDUELLER, 13 MINISTRAR, EN AVSLUTNINGSPANEL, TRE VD:AR, FYRA GENERAL-DIREKTÖRER OCH EN RIKSPOLISCHIEF, BLAND ANDRA...

Hela veckan intervjuar vi ledande beslutsfattare och arrangerar debatter vid vårt tält. Tempot är högt när vi söker svaren på de mest angelägna frågorna kring vår gemensamma välfärd.

DIN GUIDE TILL ALMEDALEN

Få överblick på programmet och hitta samtalen du inte får missa i vår almedalsguide. Logga in så får du dessutom tillgång till ett gäng smarta funktioner som hjälper dig maxa dagarna och lägga ditt personliga schema.

Kolla in guiden på almedalen.dagenssamhalle.se

HELT AVGÖRANDE FÖR FRAMTIDENS POLITIK

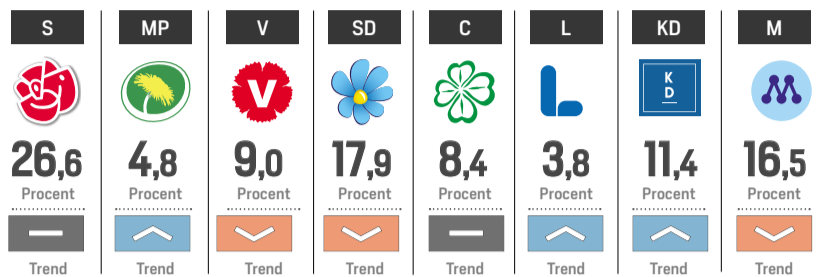
SKAPA ALMEDALENS BÄSTA LÖPSEDEL

I vår monter på Cramérgatan kan du bland annat göra din egen löpsedel, teckna förmånlig prenumeration eller träffa våra journalister och andra representanter från tidningen.

trender

Dagens Samhälle Poll of polls

Löpande sammanvägning av de 7-9 senaste opinionsundersökningarna.

Regering: S+MP

31,4

Procent

Trend

Opposition: V+SD+C+L+KD+M

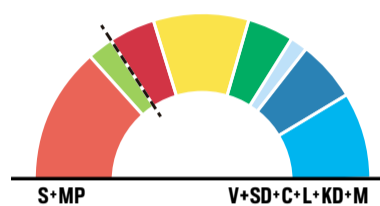
67,0

Procent

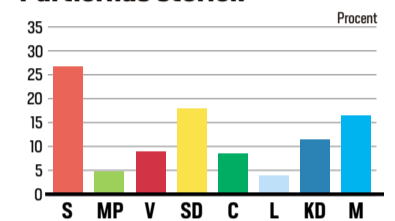

Trend

Regering och opposition

Partiernas storlek

Välfärdsopinionen

JOBBFRÅGAN PÅ VÄG UR DEBATTSKUGGAN

Sedan valet 2018 har andelen av befolkningen som anser att sysselsättningen utvecklas positivt minskat med nästan 20 procentenheter. Frågan kan bli het igen.

Medan tidningsrubrikerna de senaste åren handlat om brottslighet och klimatångest, har allmänheten uppfattat att jobben och samhälls-ekonomi utvecklas i rätt riktning.

Ekonomifrågor har tidigare brukat vara mittpunkten i samhällsdebatten, men de senaste åren har varit annorlunda – och den positiva synen på ekonomin har varit en orsak.

Dagens Samhälles/Demoskops mätningar av välfärdsopinionen visar att den bilden håller på att förändras.

Under försommarmånaderna minskar andelen som ser en positiv utveckling med 3 procentenheter.

De senaste månaderna är nedgången tydligast bland äldre och de med lägre utbildning.

Skåne och Svealand utanför Stockholm placerar sig i botten, men nedåttrenden syns brett i landet.

Hur tycker du att jobb och sysselsättningen utvecklas?

KÖN

■ Andel som anser att den utvecklas positivt.

	FEB-APR	MAJ-JUNI	FÖRÄNDRING
Samtliga	32%	29%	-3%
Man	33%	30%	-3%
Kvinna	30%	29%	-1%

ÅLDER

■ Andel som anser att den utvecklas positivt.

	FEB-APR	MAJ-JUNI	FÖRÄNDRING
20-39 år	31%	32%	+1%
40-59 år	31%	29%	-2%
60-år	32%	28%	-4%

UTBILDNING

■ Andel som anser att den utvecklas positivt

	FEB-APR	MAJ-JUNI	FÖRÄNDRING
Grund-/folkskola	27%	23%	-4%
Gymnasium	31%	26%	-5%
Univers./högskola	32%	31%	-1%

AcadeMedia i Almedalen

Välkommen till våra seminarier, måndag 1 juli på Campus Gotland.

academedia.se/almedalen

OM UNDERSÖKNINGEN

Målgrupp: Allmänheten.
Undersökningsperiod: 26/2-4/6 2019.

Metod: Demoskops slumpmässigt telefonrekryterade onlinepanel.
Antal intervjuer: Cirka 1 100 per månad.

Vägning: För att justera för eventuella skevheter i urvalet vägs resultaten på kön, ålder och partival.
Beställare: Dagens Samhälle.

Mätinstitut: Demoskop.

I SAMARBETE MED

demoskop

karriär

REDAKTÖRER: Erik Pettersson, 08-452 73 29 • Anna Lundegårdh, 08-452 83 03

Snittlön Chefer inom äldreomsorg

42 000 kr

Medellön per månad, 2018. Källa: SCB

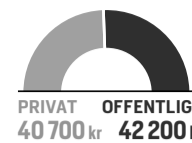
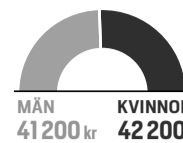

FOTO: ANDREY POPOV/MOSTPHOTOS

Tandhygienist Ulrika Kjellsdotter i Tierp har dragit i gång projektet för att få fler äldre att fortsätta gå till tandläkaren.

Var fjärde person över 75 år utanför tandvårdens kallelsesystem, enligt en studie från Kunskapscentrum för äldretandvård i Uppsala.

Region Uppsala har utsett äldreombud vid Folk tandvårdens 21 kliniker. Målet är bättre tandhälsa för sköra äldre som fortfarande bor hemma.

Hon ska få de äldre att gå till tandläkaren

Hur ska jag komma till tandläkaren när jag inte längre klarar att åka buss? Hur ska jag ha råd att betala räkningen? Hur ska jag hitta dit?

Det finns mycket att oroa sig för kring tandläkarbesöket när orken börjar tryta på ålderns höst. Många äldre förlorar kontakten med tandvården. Enligt en studie från Kunskapscentrum för äldretandvård i Uppsala hamnade var fjärde person över 75 år utanför tandvårdens kallelsesystem. Undersökningen gällde både offentliga och privata kliniker.

– Ofta ringer personen återbud och ber att få återkomma senare, men så rinner det ut i sanden och tiden går, förklarar Ulrika Kjellsdotter, tandhygienist på Folk tandvården i Tierp och projektledare för Region Uppsalas nya satsning på äldreombud.

Projektet, som sjösätts efter sommaren, har som mål att få fler äldre att behålla tandvårdskontakten. Varje folk tandvårdsklinik i regio-

nen har utsett ett äldreombud som har till uppgift att följa upp patienter över 75 år som ringer återbud eller inte dyker upp.

– Tidigare hade vi ingen särskild bevakning på det. Nu är det äldreombudens uppgift att höra av sig till dem som inte kommer, ge munvårdsråd på telefon och påminna om vikten av att regelbundet gå till tandläkaren, säger Ulrika Kjellsdotter.

Metoden är enkel: vid återbud erbjuds en ny tid direkt. Om den äldre inte vill ha en ny tid, ber kliniken att få återkomma efter två månader. Då ringer äldreombudet upp.

– Det gäller att ta sig tid vid kontakten. Småprat lite och försöka få fram vad det är som hindrar och om det finns något vi kan hjälpa till med för att underlätta besöket.

Om det blir nej även vid nästa kontakt upprepas proceduren tills personen kommer till en undersökning – eller säger nej till fler påminnelser.

Dagens äldre har många egna tänder i behåll och har fått mycket tandvård tidigare i livet. De har fyllningar, broar och kronor som kräver underhåll.

– Vi kommer att få fler och fler tänder att vårda, säger Ulrika Kjellsdotter, som tidigare lett ett projekt för att förbättra munvårdsrutiner på äldreboenden.

”Det är jättebra att det här kommer i gång så att vi kan möta upp dem som drar sig för att komma. Jag har ju märkt att många äldre skjuter på besöket. Det blir lätt en ond cirkel.”

Cecilia Lundell, äldreombud vid Folk tandvården Seminariet i Uppsala

– När alla är fullt betandade, som vi säger, krävs det god munhygien och tandvård på en helt annan nivå än när de flesta hade tandproteser.

Äldreombudsprojektet handlar också om att noggrant dokumentera alla kontakter. Även anledningen till avbokningen ska noteras i journalen, liksom vilka svårigheter som finns och om patienten har fått munvårdsråd.

De 21 äldreombuden arbetar redan vid klinikerna, antingen som tandsköterskor eller receptionister. En av dem är Cecilia Lundell på Folk tandvården Seminariet i Uppsala:

– Det är jättebra att det här kommer i gång så att vi kan möta upp dem som drar sig för att komma. Jag har ju märkt att många äldre skjuter på besöket. Det blir lätt en ond cirkel, säger hon.

Sambandet mellan god munhygien och god allmän hälsa är väl belagt. Den som inte klarar att bibehålla bra munhälsa löper större risk för att få hjärt- och kärlsjukdomar, bakteriell lunginflammation

och näringsbrist. Äldre med många mediciner är en särskilt utsatt grupp. När saliven förändras med åldrandet uppstår muntorrhet som ofta förvärras av mediciner, vilket också ökar risken för sjukdomar.

Projektet med äldreombud fokuserar på kategorin ”sköra äldre”, det vill säga de som fortfarande bor hemma men som behöver ett successivt ökande stöd för att klara sin dagliga tillvaro – en period som kan vara i många år. Till kategorin räknas även dem som har behov av lättare hjälp från hemtjänsten eller anhöriga.

Tanken är att satsningen ska permanentas.

– Det är så här vi ska jobba nu, säger Ulrika Kjellsdotter.

– Att kunna äta, tugga, lukta gott, le och svälja är viktigt för livskvaliteten. Och ingen ska behöva ha ont i munnen.